

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

1140

Na temelju članka 61. stavaka 6. i 7. Zakona o zaštiti okoliša («Narodne novine», br. 80/13, 153/13 i 78/15), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 4. svibnja 2016. godine donijela

UREDBU

O TEHNIČKIM STANDARDIMA ZAŠTITE OKOLIŠA ZA SMANJENJE EMISIJA HLAPIVIH ORGANSKIH SPOJEVA KOJE NASTAJU TIJEKOM PUNJENJA MOTORNIH VOZILA BENZINOM NA BENZINSKIM POSTAJAMA

Članak 1.

(1) Ovom se Uredbom propisuju tehnički standardi zaštite okoliša čime se osigurava smanjivanje onečišćavanja zraka od emisija hlapivih organskih spojeva koje nastaju tijekom punjenja motornih vozila benzinom na benzinskim postajama.

(2) Ovom se Uredbom u pravni poredak Republike Hrvatske prenose odredbe sljedećih direktiva Europske unije:

– Direktiva 2009/126/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o fazi II. rekuperacije benzinskih para tijekom punjenja motornih vozila gorivom na benzinskim postajama (SL L 285, 31. 10. 2009.)

– Direktiva Komisije 2014/99/EU od 21. listopada 2014. o izmjeni, radi prilagodbe tehničkom napretku, Direktive 2009/126/EZ o fazi II. rekuperacije benzinskih para tijekom punjenja motornih vozila gorivom na benzinskim postajama (SL L 304, 23. 10. 2014.).

Članak 2.

Odredbe ove Uredbe ne primjenjuju se na benzinske postaje koje se isključivo koriste u procesu proizvodnje i isporuke novih motornih vozila.

Članak 3.

U smislu ove Uredbe:

1. *benzin* je naftni derivat, sa ili bez aditiva, koji ima isparni tlak od 27,6 kilopaskala ili više, namijenjen uporabi kao gorivo za motorna vozila, osim tekućeg naftnog plina

2. *benzinske pare* su svi plinoviti spojevi koji isparavaju iz benzina

3. *benzinska postaja* je građevina u kojoj se benzin distribuira iz nepokretnih spremnika u spremnike za gorivo motornih vozila

4. *hrvatska norma* je norma dostupna javnosti koju je prihvatilo hrvatsko nacionalno normirno tijelo

5. *inspekcijsko tijelo vrste A* je pravna osoba akreditirana prema hrvatskoj normi koja utvrđuje zahtjeve za rad različitih vrsta tijela koje provode inspekciju

6. *postojeća benzinska postaja* je benzinska postaja za koju je prije 1. siječnja 2012. godine izdana uporabna dozvola, drugi odgovarajući akt, odnosno koja je posebnim zakonom izjednačena s građevinom za koju je izdana uporabna dozvola

7. *nova benzinska postaja* je benzinska postaja za koju je nakon 31. prosinca 2011. godine izdana uporabna dozvola ili drugi akt za uporabu sukladno posebnom zakonu

8. *omjer para/benzin* je omjer između volumena benzinskih para koje kod atmosferskog tlaka prolaze kroz sustav za povrat benzinskih para i volumena distribuiranog benzina

9. *protok* je ukupna godišnja količina benzina pretočena iz pokretnih spremnika u benzinsku postaju

10. *sustav za povrat benzinskih para* je oprema namijenjena prikupljanju benzinskih para koje izlaze iz spremnika goriva motornog vozila tijekom punjenja benzinom na benzinskoj postaji, i koja te benzinske pare prenosi u skladišni spremnik na benzinskoj postaji ili vraća u ponovnu prodaju kroz agregat

11. *učinkovitost prikupljanja benzinskih para* je količina benzinskih para prikupljena u sustavu za povrat benzinskih para u odnosu na količinu benzinskih para koja bi bila ispuštena u atmosferu da takvog sustava nema, izražena postotkom.

Članak 4.

(1) Svaka nova benzinska postaja mora biti opremljena sustavom za povrat benzinskih para ako je:

– njezin stvarni ili planirani protok veći od 500 m³ godišnje

– njezin stvarni ili planirani protok veći od 100 m³ godišnje, a smještena je unutar trajno naseljenih stambenih četvrti ili područja gdje se odvija stalna radna aktivnost.

(2) Svaka postojeća benzinska postaja koja se značajnije preuređuje, mora tijekom preuređivanja biti opremljena sustavom za povrat benzinskih para ako je:

– njezin stvarni ili planirani protok veći od 500 m³ godišnje

– njezin stvarni ili planirani protok veći od 100 m³ godišnje, a smještena je unutar trajno naseljenih stambenih četvrti ili područja gdje se odvija stalna radna aktivnost.

(3) Značajnije preuređenje iz stavka 2. ovoga članka odnosi se na rekonstrukciju sustava opskrbe gorivom na benzinskoj postaji i/ili povećanje broja agregata za 30%.

(4) Svaka postojeća benzinska postaja s protokom većim od 3.000 m³ godišnje mora biti opremljena sustavom za povrat benzinskih para najkasnije do 31. prosinca 2018. godine.

Članak 5.

(1) Oprema za povrat benzinskih para iz članka 4. ove Uredbe koja se ugrađuje na benzinskim postajama mora udovoljavati uvjetima tehničkih standarda zaštite okoliša kojima se postiže:

– učinkovitost sustava za povrat benzinskih para od najmanje 85%

– omjer para/benzin od najmanje 0,95, a najviše 1,05, ako se prikupljene benzinske pare pohranjuju u skladišni spremnik na benzinskoj postaji.

(2) Tehnički standard zaštite okoliša iz stavka 1. podstavka 1. ovoga članka dokazuje proizvođač opreme putem certifikata izdanog u skladu s hrvatskom normom HRN EN 16321-1:2013.

Članak 6.

(1) Učinkovitost prikupljanja benzinskih para sustava za povrat benzinskih para tijekom njegova rada ispituje se najmanje jedanput godišnje u skladu s hrvatskom normom HRN EN 16321-2:2013.

(2) Ako je ugrađen automatski sustav nadzora, učinkovitost prikupljanja benzinskih para sustava za povrat benzinskih para ispituje se tijekom njegova rada najmanje jedanput u tri godine.

(3) Automatski sustav nadzora iz stavka 2. ovoga članka mora zadovoljiti sljedeće uvjete:

– automatsko otkrivanje nepravilnosti u radu sustava za povrat benzinskih para, kao i samog automatskog sustava nadzora

– upozoravanje o otkrivenim nepravilnostima

– automatsko zaustavljanje protjecanja benzina iz neispravnog agregata ako se nepravilnost ne otkloni u roku od sedam dana od dana otkrivanja nepravilnosti.

(4) Vlasnik benzinske postaje dužan je osigurati provođenje ispitivanja iz stavaka 1. i 2. ovoga članka.

(5) Ispitivanje iz stavaka 1. i 2. ovoga članka provodi inspeksijsko tijelo vrste A akreditirano prema zahtjevima hrvatske norme HRN EN ISO/IEC 17020.

Članak 7.

(1) Vlasnik benzinske postaje koja ima ugrađen sustav za povrat benzinskih para dužan je postaviti propisanu oznaku o tome na agregatu za istakanje benzina.

(2) Propisana oznaka iz stavka 1. ovoga članka je pravokutnog oblika širine 200 mm i visine 100 mm, s podlogom zelene boje i riječima »Ugrađen sustav za povrat benzinskih para« ispisanih slovima crne boje i visine 8 mm.

(3) Prikaz propisane oznake sadržan je u Prilogu ove Uredbe i njezin je sastavni dio.

Članak 8.

(1) Vlasnik benzinske postaje dužan je do 31. ožujka tekuće godine za proteklu kalendarsku godinu Hrvatskoj agenciji za okoliš i prirodu (u daljnjem tekstu: Agencija) dostaviti za svaku pojedinu benzinsku postaju podatke o:

- benzinskoj postaji
- protoku benzina i drugih tekućih naftnih goriva
- vrsti ugrađenog sustava za povrat benzinskih para
- ispitivanju učinkovitosti sustava za povrat benzinskih para.

(2) Podaci iz stavka 1. ovoga članka dostavljaju se u elektroničkom obliku, koristeći obrazac BP1 koji Agencija objavljuje na svojim internetskim stranicama.

(3) Za dostavu podataka iz stavka 1. ovoga članka koristi se elektronička programska oprema (mrežna aplikacija) za čiji pristup Agencija dodjeljuje korisničko ime i zaporku.

(4) Agencija izdaje vlasniku benzinske postaje potvrdu o primitku podataka iz stavka 1. ovoga članka, u elektroničkom obliku.

(5) Agencija vodi evidenciju o podacima iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 9.

Podatke o ispitivanjima iz članka 6. stavaka 1. i 2. ove Uredbe, vlasnik benzinske postaje dužan je čuvati 5 godina.

Članak 10.

Ispitivanje iz članka 6. stavka 5. ove Uredbe može provoditi inspekcijско tijelo akreditirano prema zahtjevima hrvatske norme HRN EN ISO/IEC 17020 do 31. prosinca 2017. godine.

Članak 11.

Postupci pokrenuti po odredbama Uredbe o tehničkim standardima zaštite okoliša za smanjenje emisija hlapivih organskih spojeva koje nastaju tijekom punjenja motornih vozila benzinom na benzinskim postajama (»Narodne novine«, broj 5/11) do stupanja na snagu ove Uredbe, dovršit će se prema odredbama te Uredbe.

Članak 12.

Stupanjem na snagu ove Uredbe prestaje važiti Uredba o tehničkim standardima zaštite okoliša za smanjenje emisija hlapivih organskih spojeva koje nastaju tijekom punjenja motornih vozila benzinom na benzinskim postajama (»Narodne novine«, broj 5/11).

Članak 13.

Ova Uredba stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 022-03/16-03/20

Urbroj: 50301-05/25-16-2

Zagreb, 4. svibnja 2016.

Predsjednik

**Tihomir
Orešković,**
v. r.

PRILOG

PROPISANA OZNAKA

UGRAĐEN SUSTAV ZA POVRAT BENZINSKIH PARA

Predsjednik Tihomir Orešković, v. r. PRILOG PROPISANA OZNAKA UGRAĐEN SUSTAV ZA POVRAT BENZINSKIH PARA OBRAZLOŽENJE Temeljem Zakona o zaštiti okoliša (Narodne novine, broj 110/2007) Vlada Republike Hrvatske donijela je važeću Uredbu o tehničkim standardima zaštite okoliša za smanjenje emisija hlapivih organskih spojeva koje nastaju tijekom punjenja motornih vozila benzinom na benzinskim postajama (Narodne novine, broj 5/2011) koja je hrvatsko zakonodavstvo u potpunosti uskladila sa odredbama Direktive 2009/126/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. godine o drugoj fazi povrata benzinskih para tijekom punjenja motornih vozila na benzinskim postajama (SL L 285, 31.10.2009.). U listopadu 2014. godine na snagu je stupila Direktiva Komisije 2014/99/EU od 21. listopada 2014. o izmjeni, radi prilagodbe tehničkom napretku, Direktive 2009/126/EZ o fazi II.

rekuperacije benzinskih para tijekom punjenja motornih vozila gorivom na benzinskim postajama i čije se odredbe moraju prenijeti u nacionalno zakonodavstvo do 12. svibnja 2016. godine. S obzirom da je u međuvremenu također donesen i novi Zakon o zaštiti okoliša (Narodne novine, broj 80/13 i 78/15), stečeni su uvjeti za donošenje nove predmetne Uredbe. Pravna osnova za prijedlog nove Uredbe o tehničkim standardima zaštite okoliša za smanjenje emisija hlapivih organskih spojeva koje nastaju tijekom punjenja motornih vozila benzinom na benzinskim postajama je članak 61. stavak 6. i 7. Zakona o zaštiti okoliša. Uredbom se u potpunosti prenose odredbe Direktive 2009/126/EZ i Direktive 2014/99/EU. Izvornom Direktivom 2009/126/EZ predviđene su tehničke prilagodbe njezinih članaka radi osiguravanja usklađenosti s relevantnim normama koje izrađuje Europski odbor za normizaciju (CEN). S obzirom da je CEN stavio na raspolaganje norme EN 16321- 1:2013 i EN 16321-2:2013 (normom EN 16321-1:2013 određuju se metode ispitivanja za homologaciju tipa sustava rekuperacije benzinskih para za uporabu na benzinskim postajama, a normom EN 16321-2:2013 određuju se ispitne metode za uporabu na benzinskim postajama radi provjere takvih sustava za regeneraciju pare), odredbama Direktive Komisije 2014/99/EU osigurava se usklađenost s navedenim normama i njihovo prenošenje u zakonodavstvo članica EU te osiguravanje same provedbe novih normi. Cilj prijedloga nove Uredbe je osim prenošenja u nacionalno zakonodavstvo odredbi nove Direktive 2014/99/EU i tehničko usklađivanje sa istima (uvođenje navedenih normi u propis), također i propisivanje nadležnosti za provođenje ispitivanja učinkovitosti sustava za povrat benzinskih para tijekom rada na benzinskoj postaji. Predviđeno je da će ispitivanja prema normi HRN EN 16321-2:2013 provoditi postojeća neovisna Inspekcijska tijela vrste A (pravna osoba) akreditirana po normi HRN EN 17020. Napominjemo da je u Uredbi uključen rok početka primjene ispitivanja učinkovitosti u kojem će do 31.12.2017. moći to obavljati Inspekcijska tijela akreditirana po normi 17020 (što znači sve vrste, A, B ili C) dok će nakon tog roka (od 1.1.2018.) ispitivanja moći provoditi samo Inspekcijska tijela vrste A. UREDBA, HLAPIVI ORGANSKI SPOJEVI (HOS) - DODATNO OBRAZLOŽENJE • U Hrvatskoj je od 2007. godine bila na snazi Uredba o tehničkim standardima zaštite okoliša od emisija hlapivih organskih spojeva koje nastaju skladištenjem i distribucijom benzina kojom su definirane obveze vlasnika benzinskih postaja koje se odnose na skladištenje benzina i kojom su propisani tehnički uvjeti (standardi) za sve uređaje za skladištenje i pretakanje benzina na terminalima i benzinskim postajama te na pokretne spremnike koje se koriste za prijevoz benzina. • 2011. godine je donesena Uredba o tehničkim standardima zaštite okoliša za smanjenje emisija hlapivih organskih spojeva koje nastaju tijekom punjenja motornih vozila benzinom na benzinskim postajama kojom je definirana nadogradnja koja se odnosi na punjenje goriva i smanjenje HOS koji nastaju tom prilikom. • Sada donosimo novu Uredbu koja sadrži sve obveze i rokove definirane uredbom iz 2011. godine i koje se nisu mijenjale. Nova Uredba je dodatno dopunjena s odredbama koje se odnose na norme kvalitete koje moraju zadovoljiti sami uređaji i sam postupak provjere rada uređaja. Odredbama EU direktiva koje se prenose, osigurava se usklađenost s navedenim normama i njihovo prenošenje u RH zakonodavstvo te osiguravanje provedbi samih normi. • Uredba se odnosi samo na benzin jer su hlapivi organski spojevi (prvenstveno benzen) i njihove emisije sastavni dio kvalitete benzinskog goriva i proizlaze iz njegovog korištenja, dok to za dizelsko gorivo nije karakteristika, te također nije propisano ni EU direktivama. • Sustav za povrat benzinskih para moraju ugraditi vlasnici benzinskih postaja i to prilikom: - izgradnje nove postaje za protok veći do 500 m³ (odnosno 100 m³ u naseljenom području), - rekonstrukcije postojeće benzinske postaje i povećanja broja agregata (također vrijedi protok 500 i 100 m³). Protok je godišnja količina benzina pretočena iz pokretnih spremnika u benzinsku postaju („prodaja“). Iznimno, postojeće benzinske postaje s protokom većim od 3000 m³ moraju ugraditi sustav najkasnije do 31.12.2018. Svi navedeni volumeni i rokovi su minimalne obveze

propisane navedenim direktivama. Prema važećim podacima trenutno u RH većina benzinskih postaja s protokom većim od 3000 m³ već ima ugrađen sustav . Prema izvješću koje je RH poslala u EK zaključno s podacima do 31.12.2014. iz baze Hrvatske agencije za okoliš i prirodu, trenutno 54% svih benzinskih postaja u RH već ima ugrađen sustav za povrat benzinskih para. • Trošak/investicija ugradnje uređaja na benzinskoj postaji U osnovi se ne radi preinaka postojećeg istakača već se kupuje kompletno novi mjerni uređaj koji u sebi sadrži: elektromotor, vakuum pumpicu, pipac i cjevovod za povrat para. Cjevovod za povrat para povezuje se cijevno sa podzemnim spremnikom benzina. Prilikom obnove ili rekonstrukcije benzinske postaje kupuju se mjerni uređaj za svaki agregat (koji daje više proizvoda – više punilica po agregatu (pištolji za istakanje u auto)) i cijevi za svaki proizvod do agregata, a za pištolje za benzin dodatni cjevovod za povrat para. Procijenjeni trošak iznosi cca 15.000,00 kuna po agregatu s jednom punilicom za benzin. Ako je više punilica cijena pada kao i ako je više agregata.